

Taler (Bajer) paa ny bragte de Indvendinger i Grindring, som den Gang rejstes mod Sagen, saa er det jo ganske sikkert Tilfældet, som han ogsaa selv erkendte, at Stillingen i det hele i saa Henseende noget har forandret sig i Aarenes Løb. I 1860 var der i det hele en ret almindelig Stemning mod Eneretsbevillingen. I 1863 blev Spørgsmaalet saaledes forelagt de tytte Handelsvorstænde, og af 47 udtalte de 31 sig mod Patentbeskyttelse for Opfindelser, og omtrent saamtidig holdt tytte Nationaløkonomer en Kongres, hvori de med stort Flertal udtalte sig mod Eneret og Patentbeskyttelse for Opfindelser. I Teorien har Spørgsmaalet stadig været temmelig omstridt, men der er — og det hænger til Dels sammen med den teoretiske Opfattelse — i Halvfjerds-erne slet et Omslag, som vistnok stod i Forbindelse med den da opbukkede Katederocialisme; og faktisk var Stemningen i Tyskland i Halvfjerds-erne en hel anden end i Trefterne. I 1877 gennemførtes den ny Patentlov i Tyskland, vistnok under ret almindelig Tilslutning fra forskjellige Sider til Forslaget og Hovedtanken deri, og vi se ogsaa andre Lande, som ikke tidligere havde disse Eneretsbevillinger, f. Eks. Holland og Svejts, som nu have optaget det. Jeg tror, at i Grundprincippet er det nu blevet saa almindelig antaget, at selv om man kan have sin teoretiske Tvivl om dets Berettigelse, maa man dog i et lille Land som vort bøjse sig for den almindelige europæiske Opfattelse i den Henseende og ikke inbtage en Særstilling, afvigende fra alle andre Lande.

Naar det Spørgsmaal er kommet frem, som den ærede foregaaende Taler synes at ville have rejst paa ny, nemlig om man ikke kunde finde en anden Form end Eneretsbevillinger til at belønne en Opfinder med, har man jo i den Henseende tidligere gjort Forslag til, at der skulde fastsættes en egentlig national Belønning for Opfindelser, men det tror jeg er ganske upraktisk, da man ikke vil kunne naa til noget Resultat ad den Vej, netop fordi det drejer sig om Opfindelser, altsaa om noget nyt og ukendt, som det vil være umuligt i dette Øjeblik at vurdere Betydningen og Rækkevidden af, og om den fastsatte Belønning vil komme til at staa i et rimeligt Forhold dertil. Man tør vel sige, at jo større og mere epotegeørende en Opfindelse er, jo mere vil der i Øjeblikket savnes Forstaaelse deraf, og Vurdering af dens Betydning. Man vil derfor let komme til, at smaa og let overskuelige Opfindelser, som alle kunne vurdere, saa betydelige Belønninger, medens de epotegeørende Opfindelser derimod kun saa en ringe Belønning.

Det maa overhovedet erkendes, at naar man vil belønne en Opfinder for hans Opfindelse, er netop en Eneret for denne Opfindelse for den, som har opfundet den, det, som synes at ville bevirke det naturligeste Resultat i saa Henseende, nemlig at hans Løn kommer til at staa i et nogenlunde rimeligt Forhold til Opfindelsens Betydning. Jo større økonomisk Betydning den har, jo større vil hans Løn blive. Dette gælder dog ikke i alle Tilfælde, og der er jo blevet nævnt en Række Eksempler paa nogle af de betydeligste Opfindelser, hvis Opfindere trods Eneretten ere blevne fattige, medens andre ere blevne rige derved. Det vil næppe kunne undgaas. Jeg tvivler paa, at man vil kunne finde et andet System, som i højere Grad beskytter de Interesser, man vil varetage. Jeg skal derfor heller ikke her komme ind paa en nærmere Undersøgelse af den Basis, hvorpaa Patenter paa Opfindelser naturlig maa hvile. Der er i saa Henseende blevet opstillet mer eller mindre holdbare eller forkastelige Teorier. Jeg skal kun her gøre gældende, at efter min Opfattelse, som vistnok deles af adskillige, er det mest analoge Tilfælde den Beskyttelse, som ydes Forfattere og Kunstnere gennem Eneret paa deres Værker, og jeg tror, der er lige Anledning over for Opfindelser til at give en saadan Beskyttelse som over for videnskabelige og kunstneriske Arbejder; men det forekommer mig ogsaa, at denne Analogi maatte føre til paa enkelte Punkter og i enkelte Retninger at drage Grænsen for Patentbeskyttelsen noget snævrere, end den i Praxis hidtil har været og formentlig vil blive efter dette Lovforslag. Den Hovedindvending, som kan rejses mod Patentsystemet, og som ogsaa efter min Formening delvis er begrundet, er den, at det let fører til en vis Usikkerhedstilstand for hele Industrien, idet det for den enkelte industridrivende vil blive meget vanskeligt at følge den store Masse Patenter, der gives, og som ofte gives paa lidet betydelige Opfindelser, den Slags Opfindelser, som næsten daglig gøres i Industrien, og hvor man let udsættes for at kunne kollidere med en anden Patenthaver, saa snart der

Rettelser.

Sp. 2680, Lin. 49, „den Uretfærdighed, Modsatning“ læs: „de uretfærdige Modsatninger“.

Sp. 2688, Lin. 25, „Fritagelser“ læs: „Fritagelserne“.